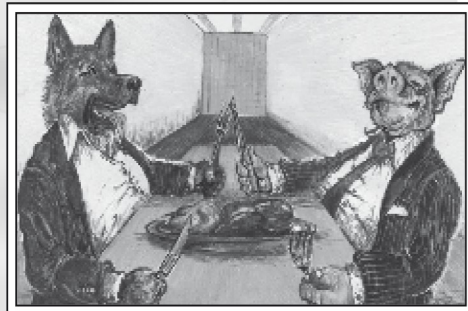

TV-KWESTIES

VARKENS EN HONDEN

In deze reeks van theologische artikels belicht Raymond R. Hausoul telkens een theologisch vraagstuk (TV) dat opgekomen is vanuit de ECV-gemeenten uit de bijbel. Deze keer gaat het over de betekenis van 'varkens' en 'honden' in Mt 7:5.

Diepe stilte heerst er in de menigte. Iedereen wil horen wat Jezus gaat zeggen. Net heeft Hij zijn toehoorders erop gewezen dat ze voorzichtig moeten zijn met hun oordeel tegenover anderen. 'Huichelaar! Doe eerst de balk uit jouw oog weg dan zul je scherp kunnen zien om de splinter uit het oog van je broer (of zus) weg te doen' (Mt7:5). Nijpende woorden. Ze galmen nog na in hun oren.

Vervolgens komen de woorden 'Geef het heilige niet aan de honden en werp je parels niet voor de varkens, opdat ze die niet vertrappen met hun poten en, zich omkerende, u verscheuren', over Christus' lippen. De toehoorders zullen het wellicht begrepen hebben. De hedendaagse lezer fronst echter zijn wenkbrauwen, krabt zich eens goed achter zijn oor en probeert dan diep na te denken om de betekenis van deze woorden te begrijpen.

Honden en varkens waren onreine dieren in het Jodendom (Lv11). De benaming werd daarom vaak gebruikt voor de goddeloze; de lasteraar of beschaafde die Gods Woord veracht (Sp26:11; Fp3:2; 2Pr2:22 e.a.). Sommigen zien in het 'heilige' het offervlees. In de Griekse vertaling van het Oude Testament (LXX) verwijst deze term vooral naar Gods Woning, en zelden naar offervlees (vgl. Lv2:3; 22:14; Ea2:63; Ne7:65).

Ook het feit dat de honden het 'heilige' afwijzen, ondersteund de gedachte aan offervlees niet. Zodoende is er onder de uitleggers een veelheid aan meningen over de betekenis van het 'heilige' en de 'parels'. De betekenis daarvan is bepalend voor de uitleg.

Aan de volgende verwijzingen is gedacht:

- (1) het evangelie;
- (2) Gods beloften en zegeningen (vgl. Mt13:45-46);
- (3) het avondmaal (vgl. Didache 9:5);
- (4) een ring (het Aramees heeft dezelfde medekliners voor 'ring' en 'heilig');
- (5) het niet veroordelen (vgl. Mt7:1-4).

Een keuze is niet gemakkelijk. Maar de volgende argumenten kunnen tegen de bovenstaande opposities ingebracht worden:

- (1) deze uitleg kan moeilijk in overeenstemming worden gebracht met de oproep om het evangelie ten alle tijden te verkondigen. Daarbij worden ook de 'onze' tijden genoemd (2Ko2:16; 2Tm4:1-5; vgl. Mt28:18-20; Mk16:15);
- (2) ondanks dat de stelling waar is dat Gods beloften enkel voor de gelovigen zijn, is het moeilijk om deze betekenis in deze context te zoeken. De Heer spreekt immers niet over zegeningen, maar over het oordelen en het bidden;
- (3) de context waarin deze tekst gevonden wordt, heeft geen enkele verbinding met het avondmaal. Ook de Didache geeft geen uitleg van dit vers, maar past haar gedachte van het avondmaal toe op dit vers. Dat mag, als we maar goed in de gaten houden dat het dan geen uitleg vanuit dit vers is, maar een ondersteuning vanuit dit vers voor een reeds bestaande gedachte;
- (4) het zou vreemd zijn als een vertaler niet gemerkt zou hebben dat er 'ring' vertaald moest worden en niet 'heilige'. Dit woord zou toch veel beter bij het parallel 'parel' passen. Tot op heden is er trouwens geen enkel handschrift gevonden dat de lezing 'ring' ondersteunt. Alle handschriften hebben hier 'heilige'. Zou geen enkele overschrijver deze schrijffout in de gaten hebben gehad? Hoe eenvoudig zou het trouwens geweest zijn om de tekst te veranderen naar 'ring' iets wat veel beter past! Juist de constatering dat dit niet gebeurd is, maakt ons voorzichtig om de tekst van dit vers te veranderen;
- (5) deze uitleg lijkt mij het beste, omdat hierbij het meest rekening wordt gehouden met de context van dit vers. Bij het spreken over het berispen van de levenswandel van de gelovige, maakt de Heer de gelovigen er attent op dat zulk een berisping geen nut heeft voor een ongelovige.

Daarbij moeten we goed onderscheiden dat de Heer Jezus hier niet spreekt over het verkondigen van het evangelie aan de goddeloze, dat is immers een goede zaak. Het gaat hier veel meer om het feit dat sommige gelovigen ervoor kiezen om niet alleen hun medegelovigen, maar ook de ongelovigen te helpen om heilig voor God te leven. Zulk een keuze is echter onjuist. On-

Vervolg →

gelovigen moeten niet slechts op enkele onheilige punten in hun leven veranderen; ze moeten zich helemaal, tot in het diepst van hun hart, bekeren.

We moeten zodoende een groot verschil maken tussen (a) gelovigen die bekeerd zijn en heilig voor God wandelen; en (b) zondaren die geen weet hebben van God en geen gehoor hebben voor een oproep tot een heilige levenswandel. De gelovige heeft daarom een goed onderscheidingsvermogen nodig om verantwoord om te gaan met de juiste mensen. Er zijn immers momenten waar zwijgen verstandiger is dan spreken (vgl. Mk14:60,65; 15:4v.,16v.; Jh19:9). Bij kritiek op een medegelovige dient men voorzichtig te zijn en eerst bij zichzelf te rade te gaan (v1-5), maar bij een goddeloze moet men niet verkwistend omgaan met oproepen tot heiliging, maar oproepen tot bekering. Zulke mensen hebben aan heiliging immers net zoveel baat aan, als varkens baat hebben aan parels.

rbhausoul@gmw.net

Raymond Hausoul

